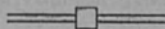

KUUROMYKKÄIN LEHTI

1909

NELJÄSTOISTA VUOSIKERTA

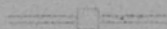
SUOMEN KUUROMYKKÄIN LIITON

:: TOIMITTAMA JA KUSTANTAMA ::

KUURORYKKÄIN LEHTI

1909

NEJÄSTÖISTÄ VUOSIKERTA

Kuuromykkäin lehden sisällys v. 1909.

	Sivu
Vanha vuosi ja Uusi vuosi	1
Kaarlo Eemil Kahva †	5
Koluaika (kuvalla), <i>I. S.</i>	6
Matkan varrelta, <i>H. N.</i>	8
Kuuromykkäille läntisessä piirissä, <i>K. A. Nyman</i>	12
Elias Lönnrotin koti, <i>Amanda Heikkilä</i>	13
Kirje Perniöstä, <i>K. Lambert Sundell</i>	14
Huomatkaa, <i>Toimitus</i>	15
K. E. Kahva (kuvalla)	21
Turun K-mykkäin Raittiusyhdistys, toimintavuosi 1908, <i>J. K. Palomaa</i>	24
Palkattomain palkka — <i>linnea</i> —	26
<i>Huomautus</i>	27
Säästäväisyydestä, <i>Lauri Vainola</i>	28
Kirje Kuuromykkäin jatkokurssilta Turussa, <i>Iida Vanamo</i>	30
Tietojen lisäämisestä, <i>J. K. Palomaa</i>	37
Kuuromykkät, nouskaamme alkoholia vastustamaan! <i>Pohjantähti</i>	40
Keittokurssit k. m. naisia varten Helsinkiin, <i>Hulda Hakala</i>	42
Matkamuistelmia, <i>K. A. Nyman</i>	44
Urheilun alalta	47
Kesäkoulu kuuromykkäille	48
† Berndt Israel Söderman (kuvalla)	53
Vähäsen kieltolaista ja sen vaiheista (jatk.)	54
Matti, <i>H. N.</i>	57
Pitkäperjantai (kuvalla)	60
Pääsiäisaamu (kuvalla)	61
Urheilun alalta: hiihtokilpailut	62
Lesken ropo, <i>H. N.</i>	69
Vähäsen kieltolaista ja sen vaiheista (jatk.), <i>Pohjantähti</i>	71
Suomen synty nykyiseen muotoonsa, — <i>linnea</i> —	72
Kesäkoulu Kuopiossa	73
Kirjeitä Kuuromykkäiltä:	
I Juho A. Väisänen	74
II Hjalmar Ponsi	74
III Eeva Laine (Dahl)	75
VI Eufemia Pekkola	75
V Pekka P.	77
Tampereen km. Urheiluseura (kuvalla)	76
Helluntai, <i>H. N.</i>	85
Tampereelta, (kuvalla) seuran sihteeri	86
Kertomus Suomen Km. Liiton toiminnasta v. 1908	87

Kirjeitä kuuromykiltä:

I Frans Talvikoski	90
II Anna Silvasti	91
Kesäinen unelma, <i>Iida Vanamo</i>	92
Eläinsuojelus, <i>Lyyti Helin</i>	93
Vennerborgin koulu, Työkoti ja Turvakoti sokeille kuuromyksille ja tylsä- mielisille sokeille (jatk.), <i>H. N.</i>	94
Kuopion jatkokursseilta 1—14. 6. 1909	101
Matkan varrelta, <i>H. N.</i>	109
Kirje Kuuromykalta: <i>Elisabeth Elving</i>	113
Lehden lukijat! <i>Toimitus</i>	114
Vennersborgin koulu, Työkoti ja Turvakoti (jatk. edelliseen n:oon) <i>H. N.</i>	115
Keskustelut Kuopion kesäkoulussa (jatketaan)	123
Turkinmaa	127
Älä varasta! <i>H. N.</i>	133
Keskustelut Kuopion kesäkoulussa (jatk.) <i>Reportteri</i>	136
Mihin ensimmäinen ryyppy vie? <i>Pohjantähti</i>	140
Lappeenrannasta	141
Kertomus Suomen K. m. liiton Tampereen haara-osaston toiminnasta v. 1908, <i>Evert Talvia</i>	143
Kirjevaihtoa, <i>Toimitus</i>	145
Kust. Killinen (kuvalla)	149
Naistovereilleni, <i>Eräs sen yhdist. naisjäsenistä</i>	151
Sopiva ammatti, <i>Eräs nahkurin tytär</i>	152
Kirje kuuromykalta: <i>I. K. Perälä</i>	153
Kuuromykkä-lapsi (Aamuruskosta)	165
Eräs arvostelu	167
Kirjeitä kuuromykiltä:	
I <i>Silja Martikainen</i>	168
II <i>P. Poikselkä</i>	169
III <i>J. E. Nissi</i>	170
Kuuromykkäin Joulukuori	171
Kuuromykkäin lehti	172
Laiskoille tovereille! <i>Kipeä sorminen</i>	172
Parhaita ystäviäni („Eläin suojeluksesta“)	173
Varpunen („Eläin suojeluksesta“)	174
Keidas! <i>Hulda Hakala</i>	175
Suven sunnuntai, <i>Vappu Vuokkola</i>	173
Joulu, <i>H. N.</i>	181
Sofia Elisabeth Elfving, <i>K. A. Nyman</i> (4 kuvalla)	182
Havannoita Tampereen Talouskoulusta	188

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 1. Tammikuu.	TOIMITTAJAT: JOHN SUNDBERG. HUUGO NYBERG. Vastaava. Toim. sihteeri.	1909 XIV:sta vuosik.
Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 1 m. 50 p. koko vuodelta.		
Sisällys: Vanha vuosi ja Uusi vuosi. — † Kaarlo Eemil Kahva. — Kouluaika. — Matkan varrelta. — Kuuromyckille läntisessä pilrissä. — Elias Lönnrotin koti. — Kirje Perniöstä. — Huomatkaa! — Tietoja kotimaasta. — Ilmoituksia. — Tilaus-ilmoitus		

Vanha vuosi ja Uusi vuosi.

Taas on yksi vuosi loppunut. Pian menevät vuodet. Nopeasti kuluu aikaa. Mennyt aika ei koskaan tule takaisin.

Kiitollisina muistelemme viime vuotta, joka nyt on loppunut. Paljon saimme nähdä ja kokea sen kuluessa. Meillä oli sekä iloisia, että surullisia päiviä, oli sekä hauskoja, että vakavia aikoja. Mutta hyvin on Jumala auttanut tähän asti. Ei ole Hän unohtanut meitä. Hän on kasvattanut meitä viisaasti. Joskus on Hän kurittanutkin. Mutta kuritus on ollut tarpeellinen. Me kiitämme Jumalaa sentähden, että Hän meitä on kasvattanut ja kurittanut. Ja me pyydämme, että Hän vast'edeskin kärsivällisesti meitä johdattaisi. Me toivomme, että Jumala auttaisi meitä tulemaan ajattelevaisiksi, vakaviksi, nöyriksi ja hyviksi ihmisiksi. Ja me kadumme, mitä olemme rikkoneet Jumalaa vastaan viime vuonna.

„Vuodelle nyt aljetulle
Onnea, oi Jeesus, suo,
Uutta voimaa anna mulle,
Uusi sydän minuun luo!“

Viime vuonna on Suomen maassa tapahtunut paljon suuria ja tärkeitä asioita. Mutta tässä lehdessä emme niistä voi kertoa. Me muistelemme tässä ainoastaan niitä asioita, jotka koskevat Suomen kuuromyyksiä. Viime vuoden alusta alkaen ovat Suomen ensimmäiset km. *matkapapit* tehneet työtänsä. Tammikuun 1 p:nä 1908 määräsi Porvoon tuomiokapituli past. Huugo Nybergin ensin virkaatoimittavaksi km. matkapapiksi itäiseen piiriin, johon kuuluu: Uudenmaan, Hämeen, Kuopion, Mikkelin ja Viipurin lääni, sekä Kajaanin kihlakunta. Toukokuun 1 p:nä määrättiin past. N. vakinaiseksi tähän virkaan. Samalla tavalla määräsi Turun tuomiokapituli tammik. 1 p:nä past. J. Vesenterän virkaatekeväksi matkapapiksi länsipiiriin, johon kuuluu: Turun ja Porin, Vaasan ja Oulun lääni. Vakinaiseksi matkapapiksi määräsi Turun tuomiokapituli sitten pastori K. Nyman'in, joka oli Oulun km. koulussa opettajana. Tämän määräyksen johdosta valitti past. Vesenterä senaattiin, mutta senaatti ei muuttanut tuomiokapitulin päätöstä. Ja niin rupesi past. Nyman virkaansa hoitamaan lokak.

1 p. 1908. Yhden vuoden ovat nyt km. matkapapit matkustaneet kumpikin piirissään. Kaukaisilta Karjalan, Pohjanmaan ja Savon seuduilta ovat he etsineet km. Jumalan sanaa ovat he heille opettaneet. Heidän kodeissaan ovat he käyneet. Kirjallisuutta ovat he jakaneet, kouluakäymättömiä km. kouluihin toittaneet, kastaneet km:n lapsia, vihkineet km. avioliittoon, siunanneet heidän hautansa, jakaneet heille ehtoollista ja kaikella tavalla koettaneet auttaa heitä. Kiitollisella ja iloisella mielellä ovat km:t ottaneet vastaan pappinsa. Paljon hyötyä ja iloa on km:llä toivottavasti papeistaan, vaikka pappien onkin vaikea pitkien matkojen tähden usein päästä kunkin km:n luo.

Km:n koulut ovat viime vuonna toimineet, niinkuin ennenkin. Paljon on niissä oppilaita, noin 650 yhteensä.

Viime kevännä pääsi kouluista pois noin 80 oppilasta. Viime syksynä otettiin noin 215 uutta oppilasta kouluihin. Kouluihin on pyytännyt päästä enemmän oppilaita, kuin olisi voitu ottaa vastaan. Onpa muutamien pikku km:n täytynyt jäädä pois kouluista, kun eivät ole sopineet. Se on ikävää. Tiedämme kuinka suuri vahinko on km:lle jokainen vuosi, joka ei ole koulunkäyntiin ja oppimiseen käytetty. Toivottavasti vast'edes saamme lisää kouluja. Käkisalmeen ehkä perustetaan pian koulu vanhoille km:lle, samanlainen kuin Kurikassa jo on. Viime vuoden kuluessa on Käkisalmissa tätä koulua ruvettu ajattelemaan. Siellä on perustettu tätä asiaa varten kannatusyhdistys, jonka säännöt ovat seuraavissa vahvistettavina.

Suomen Kuuromyökkäin liitto on myös tehnyt työtä km:n hyväksi. Sen *asiamies* on tehnyt laajoja matkoja Karjalaan ja Savoan viime talvena ja keväänä. Asiamies on hankkinut liitolle uusia jäseniä ja Kuuromyökkäinlehdelle uusia tilaajia, sekä toittanut km. koko joukon kouluihin. Km:n kodeissa hän myös matkoillaan on käynyt, sekä puhunut heille ja neuvonut heitä oikein elämään.

Kuuromyökkäinliiton toimesta pidettiin viime kesäkuun 6 ja 7 päivä *yleinen km:n kokous Tampereella*, jolloin oli myös liiton vuosikokous. Sinne oli tullut noin 130 km. ympäri maata. Kokouksen yhteydessä pidettiin myös urheilujuhla ja kilpailut. Useista asioista siellä keskusteltiin. Päätettiin myös perustaa

»Lesken ropo» niminen apurahasto jokaiseen km-yhdistykseen, josta jaetaan pieniä apurahoja köyhille km:lle. Asia ei ole vielä ehtinyt toteutua. Kokouksen osanottajille myönsi valtio vapaan paluumatkapiletin rautatiellä.

Suomen Kuuromykkäinliiton sanomalehdet »*Kuuromykkäinlehti*», sekä »*Tidskrift för Döstumma*» (ruotsalainen) ovat viime vuonna saaneet yhä enemmän tilaajia. Ruotsalaista levisi noin 400 ja suomalaista noin 930 kappaletta. Kumpaisenkin lehden vastaavana toimittajana on ollut herra J. Sundberg. Ruotsalaista lehteä on toimittanut rouva Julia Stadius, suomalaista past. Hugo Nyberg, sen jälkeen kuin entinen toimittaja, hra Aug. Heliä vuoden alussa siitä erosi. Kuuromykkäinliitto toimitti myös viime jouluksi »Kuuromykkäin Joulukuu» nimisen joululehden.

*Urheilu*harrastus on voittanut yhä enemmän alaa km:n keskuudessa viime vuonna. Helsingin km. urheilu- ja voimisteluseura on liittynyt Suomen Urheiluliittoon, sekä on pitänyt urheilu- ja voimistelunäytöksiä ja kilpailuja keskuudessaan. Lähettiä se Göteborgiin, Ruotsiin, Norjan, Tanskan ja Suomen km:n yhteisiin urheilukilpailuihin 3 osanottajaa Suomesta. Kunniolla he siellä esiintyivät ja palasivat kotiin rinta täynnä kiitaviä hopeisia kunniamerkkejä. Voimisteluseuroja on perustettu Viipurin ja Turun Km:n yhdistyksiin. Ovatpa työtkin perustaneet omia voimisteluseuroja Turussa ja Helsingissä.

Suomen kuuromykkäin auttajayhdistys on myös paljon tehnyt hyvää km:n auttamiseksi. Monille km:lle on se antanut lainoja ja lahjoja, että he ovat päässeet elämisen alkuun. Opintorahojakin on se antanut sellaisille, jotka haluavat oppia jotakin työtä tekemään. Viime vuoden aikana avasi hra Aug. Heliä Helsingissä myös *Pesu- ja silityslaitoksensa* km. naisia varten. Siellä voivat he oppia koneilla pesemään pyykkiä ja vaatteita silittämään. Muutamia km. tyttöjä on maalta tullut tähän laitokseen oppimaan. Jyväskylässä toimii rva Helena Luoman »*kotikutomo*» jossa km. naiset voivat ansaita rahaa kutomalla kankaita.

Näemme siis, että viime vuonnakin ovat hyvät ihmiset uhranneet aikaansa ja varojansa km:n hyväksi. Toivottavasti on heidän työstään ollut hyötyä monelle km:lle. *Uusia km. yhdis-*

tyksiä on perustettu Lappeenrantaan ja Alavuudelle. Entiset yhdistykset ovat myös kukin tehneet hiljaista työtänsä.

Viime vuotta katsellessamme huomaamme, että *kuolemakin* on käynyt keskellämme. Moni ystävämme on jättänyt meidät. Emme ehkä ole saaneet tietoomme ketkä kaikki km:n vuoden kuluessa ovat kuolleet. Mutta seuraavat me varmaasti tiedämme: neiti Hilda Åkerstedt Porvoosta, suutari Johannes Grönholm Viipurista 26 v. vanhana, uunintekijä Oskari Lumme Helsingistä 28 v. vanhana, suutari Ville Lehtomäki Oulusta 23 v. vanhana, neiti Varma Mäkelä Huittisista 16 v. vanhana, työmies Aadolf Metso Turusta 45 v. vanhana, työm. Herman Lindqvist Jyväskylästä. Ehkä on muitakin km. kuollut, joista emme ole saaneet tietoja. Usea mainitsemistamme vainajista kuoli parhaassa nuoruuden ijässä. Tämä kehoittaa meitä muistamaan, että meidänkin kerran täytyy tästä elämästä erota. Käyttäkäämme oikein lyhyt elämämme! Eläkäämme sillä tavalla, että meidän eitarvitse katua ja surra tulevassa elämässä turhaan kulunutta maallista elämäämme! Olkaamme valkeuden, puhtauden ja totuuden ystäviä, että olemme valmiit silloin täältä lähtemään kuin kuolema tulee!

Uusi vuosi alkaa. Olkoon se tervetullut! Olkoon uusi vuosi armon vuosi! Eteenpäin menkäämme kaikki! Edistyköön työmme Suomen km:n hyödyksi! Siunatkoon Herra meitä ja työtämme!

Kaarlo Eemil Kahva.

Yht'äkkiä, odottamatta tuli kuolonsanoma Oulusta. Oulun km. koulun johtaja, maisteri K. E. Kahva nukkui kuoleman uneen tammikuun 3 päivä. On vaikea ymmärtää, että johtaja Kahva nyt todella on pois elävien joukosta. Hän oli vielä parhaassa miehuuden ijässä, lähes 40 vuoden vanha (syntynyt v. 1869). Ei kukaan olisi luullut, että hänen elämänsä olisi niin lyhyt. Paljon oli hän tehnyt työtä Oulun uuden km. koulun hyväksi. Paljon toivoi hän itse vielä vastedes voivansa tehdä. Ja paljon odotimme me toisetkin hänen vielä tekevän. Mutta

Jumala, jonka kädessä on elämämme ja kuolemamme, kutsui hänet näin nuorena pois tästä elämästä. Me emme voi muuta, kuin sanoa: tapahtukoon Herran tahto!

Johtaja Kahva oli syntynyt Ilmajoella. Hän kävi koulua Vaasan suomalaisessa lyseossa, tuli ylioppilaaksi v. 1890, suoritti maisterin tutkinnon Yliopistossa v. 1894 ja vihittiin maisteriksi v. 1897. Sitten alkoi maisteri K. tutkimaan kuuromyökkäin opetusta. Hän tahtoi tulla km. opettajaksi. Kuopion km. koulussa hän suoritti opettajakokeet ja tutkinnot. Sitten sai hän viran Turun km. koulussa v. 1896. Oulun km. koulun johtajaksi määrättiin vainaja v. 1902. Km. opettajana oli vainaja siis noin 13 vuotta. Tänä aikana toimitti hän kirjapainosta pari oppikirjaa km. varten. Usein kirjoitti hän Kuuromyökkäinlehteen, viimeksi viime joulukuun numeroon. Km:n lämminsydäminen ystävä hän oli. Myöskin oli hän innokas isänmaan ja suomalaisuuden ystävä. — Kylmä on nyt hänen kätensä. Tyhjä on hänen sijansa kodissa, koulussa ja ystäväpiirissä. Ikävöiden ja surren muistelevat häntä ne monet entiset ja nykyiset oppilaat ja toisetkin km., jotka häneltä ovat opetusta ja apua saaneet. He tahtoisivat kiittää vainajaa kaikesta hyvästä, mitä häneltä saivat. Vainaja itse ei heidän kiitostaan enää kuule. Mutta kiitetty olkoon Jumala, joka tämänkin vainajan sydämeen kylvi rakkauden km:iä kohtaan ja kasvatti hänet heidän opettajakseen! Itäköön, kasvaakoon ja hedelmää kantakoon oppilasten sydämissä ne opetukset ja neuvot, mitkä maisteri Kahva on heille antanut!

Kouluaika.

Varmaan on kouluaika monen kuuromykkäin iloisin ja onnellisin aika. Silloin eivät huolet paina lasta, ei hänen tarvitse puutetta kärsiä, hänellä on kylliksi ravitsevaa ruokaa ja vaatteita. Kouluaajan jälkeen alkaa elämä puutteineen, huolineen ja viettelelyksineen. Hyvin monet teistä iloisina muistelette sitä aikaa, jolloin kävitte koulussa ja kiitätte Jumalaa niistä onnellisista vuosista. Kun koulunne käytyänne istutte kotonanne yksinänne

ajatellen, muistuvat varmaan usein mieleenne koulurakennus, asunalaitos, koulun piha jn yhteiset huviretket, joita tavallisesti syksyllä teimme. Te muistatte koulurakennuksen, jossa teitä

Mikkelin km. koulun oppilaita potaattiretkellä.

opetettiin, jossa voimistelite, piirustitte, teitte käsitöitä ja jonka suuressa salissa monta joulujuhlaa yhdessä vietettiin. Muistatte ison joulukuusen omenineen, karamellineen, kynttilöineen ja iloi-

Mikkelin km. koulun oppilaita potaattiretkellä.

neen. Muistatte myös siinä rakennuksessa saamanne varoitukset ja rangaistukset. Pieninä oppilaina te asuitte koulun asunalaitoksessa ja muistatte suuren pöydän ruokasalissa, jonka ympärillä

monta kertaa olette syöneet ja leikkineet, muistatte puhtaat sänkynne, joissa makasitte. Muistatte myös varmaan ne rukouksetkin, joita vuoteelle mennessänne rukoilitte. Kuka teistä ei muistaisi koulupihaa, jossa leikitte, löitte palloa, juoksitte ja iloitsitte. Ette varmaan ole unohtaneet yhteisiä potaattiretkiämme, joita syk-

Mikkelin km. koulun oppilaita voimistelusalissa.

syllä teimme Kirjalaan. Siellähän potaattia paistoimme ja söimme, joimme kahvia ja leikimme. Olen lähettänyt Kuuromykkäinlehteen muutamia valokuvia, joita olen ottanut Mikkelin kuuromykkäinkoulun oppilasten kouluelämästä. Kyllä Iivari P., Toimi P. ja Juho T. tuntevat itsensä potaattiretki-valokuvassa ja Kostti P., Eenokki P. ja Frans S. voimistelusalissa.

Niin — kouluaika oli onnellinen aika; kiitos siitä hyvälle Jumalalle.

I. S.

Matkan varrelta.

Heikki H. Unkuniemeltä ja Anna M. Ruskealasta, kumpainkin Jyväskylän km. koulun entisiä oppilaita, pyysivät minun tulemaaa viikimään heidät avioliittoon jouluk. 20 p:nä 1908. He olivat jo kauan kaikessa hiljaisuudessa ajatelleet mennä naimisiin. Ja hyvä onkin, että ihmiset ja erittäinkin km:t ensin

tarkoin ajattelevat ja tutkivat asiaa, ennenkuin menevät vihille. Kun Heikki ja Anna olivat ensin tarkoin asiaa ajatelleet ja valmistaneet, niin sitten he yhdessä menivät Sortavalaan, ilmoittivat salaisuutensa neiti Hilma Saukolle, joka auttoi heitä, että tulivat kirkossa kuuluutetuiksi, kirjoitti asiasta km. papille j. n. e. Näin tuli asia hyvään alkuun. Häät määrättiin pidettäväksi jouluk. 20 p. Ruskealassa Kaalamon aseman luona kansakoululla.

Läksin Helsingistä 19 p:n illalla yöjunalla Kaalamoon. Matkustin koko yön. Kun aamulla juna seisahtui Elisauvaaran asemalle, niin menin ulos kävelemään. Mutta hämmästyin kovin, kun katsoin erään vaunun ikkunaan ja näin, että vaunu oli täynnä kuuromykkiä. Ajattelin: ovatko nuo kaikki häävieraita? Menin vaunuun katsomaan, avasin oven. »Hyvää päivää, hyvää päivää» sanottiin minulle sekä suulla, että sormilla ja käsillä. Iloisia silmiä, nauravia suita, vilkkaita käsien liikkeitä näin joka puolella. Ymmärsin, etteivät nämä häävieraita olleet. He olivat km., jotka matkustivat koulusta kotiin jouluksi. Oli suuria ja pieniä, oli aikaihmissiä ja lapsia, suulla puhuvia ja viittaavia Turusta, Jyväskylästä, Mikkelistä ja Kuopiosta. Tulin hyvin iloiseksi, kun näin, että niin monta suurta ja pientä km. Karjalasta kävi koulua. Sitten minä muutin heidän vaunuunsa. Tahdoin keskustella heidän kanssansa. Pikku pojat ja tytöt olivat hyvin väsyneitä pitkästä matkasta. Muutamat nukkuivat. Toiset söivät eväitään. Toisten ruoka oli jo loppunut. Muutamat lapset osasivat jo sanoa: pappi! Kysyin eräältä pitkältä, mustapartaiselta mieheltä, joka oli vasta 3 1/2 kuukautta istunut J:kylän koulussa »tiedon lähteen reunalla»: »mikä sinun nimesi on?» Suurella riemulla ja kankeilla sormilla hän korkealla ilmassa viittasi: »Heikki!» Sitten kysyin: »onko sinulla hauska koulussa lukea ja kirjoittaa?» Heikki viittasi ja näytti uusia, pitkävartisia saappaitaan minulle ja sanoi: »hyvä on koulu». (Heikki oli varmaan saanut saappaat koulussa ollessaan). — Toivottavasti Heikki vast'edes osaa iloita koulustaan muustakin syystä, kuin saappaistaan. — Juna kulki eteenpäin. Joka asemalle jäi joku km. »Hyvästi, hyvästi, hauskaa joulua», sanottiin. — Tultiin Sortavalan asemalle. Sinne jäi paljon km. Mutta tuossapa on neiti Hilma Saukko, Karjalan km:n holhooja! »Hyvää päivää!» »Tuletteko

te myös häihin?» «Tulen, tulen», sanoi neiti, «Se on hauskaa, niin saamme puhella yhteisistä asioistamme.» Sortavalasta on Kaalamoon vielä 1 tunnin matka.

Mutta Sortavalan asemalla tapahtui eräs pieni seikka, josta minun pitää puhua. Tälle asemalle piti erään pienen km. pojan Turun koulusta jäädä. Häntä saattoi eräs vanha, ystävällinen nainen Turusta. Mutta poika oli niin rakastunut saattajaansa matkalla, että hän ei tahtonut erota hänestä. Nainen käveli pojan kanssa asemalla ja etsi, etsi, etsi pojan vanhempia. Mutta ei kukaan ollut poikaa vastaanottamassa. Poika oli aivan pieni, ensimmäisellä luokalla, tuli ensi kerran jouluksi kotiinsa. Piletissä oli nimi: Aarne Aarnio Sortavala. Mutta ei kukaan tuntenut häntä, eikä kukaan ottanut vastaan häntä. Joku erehdys oli tapahtunut. Saattajan piti lähteä heti toisella junalla takaisin, eikä tiennyt mihin jättäisi pojan. Poika rupesi itkemään ja huutamaan. Kaikki ihmiset kokoontuivat hänen ympärilleen. Poika huusi kovin. Ihmiset säälivät ja kyselivät: «mitä poika itkee?» Saattaja selitti asian. Onneksi neiti Saukko ja minä tulimme myös siihen ja otimme pojan turviimme. Kun emme tienneet mistä poika oli kotosin, eikä kukaan tuntenut «Aarnio»-nimeä, niin lähetimme itkevän lapsen Saukolle ja sinne hän jäi. Luultavasti poika nyt jo on päässyt kotiinsa, sillä neiti Saukko lupasi kirjoittaa Turkuun ja kysyä tarkemmin sieltä asiaa.

Mutta juna läksi. Istuimme vaunussa ja keskustelimme paljon Karjalan km:stä. Sain kuulla sekä iloisia, että surullisia asioita.

Nyt tulimme Kaalamoon. Menimme pois junasta. Kuinka tulin iloiseksi kun näin lunta maassa ja ihmisten ajavan reellä! 2 hevosta oli tuotu meitä vastaanottamaan. Oli jo vähän pimeä. Istuinme rekeen. Oli hauska ajaa metsäistä tietä talvi-iltana. Maa oli lumen peitossa. Metsä seisoi juhlallisena tien molemmilla puolilla. Tähdet paloivat sinisellä taivaalla. Tuntui kuin olisin ajanut joulukirkkoon. — Pian tulimme Kaalamon kansakoululle. Ystävällinen opettaja oli luvannut, että Heikin ja Annan vihkiäiset saa pitää kansakoulun salissa. Paljon ihmisiä seisoi pihalle, rappusilla, eteisessä ja kaikissa huoneissa. He olivat utelijaita. Kaikki tahtoivat nähdä: mikä ihmeellinen olento on km.

pappi, joka Helsingistä asti tulee tänne Karjalan sydänmaalle? He tahtoivat myös katsoa kuinka km. vihitään. Ruskealan nuori pastori Immonen oli myös tullut. Ja pastorilla oli hevosta ajamassa vanha km. mies: Matti. Matti ei ole käynyt koskaan koulua. Mutta piispa Alopaeus-vainaa oli kerran matkoillaan tavannut Matin, keskustellut hänen kanssaan ja laskenut hänet H. p. ehtoolliselle. Nyt palvelee Matti Ruskealan pappilassa, on ollut siellä jo monta, monta vuotta ja luultavasti on siellä kuolemaansa asti. Kuulin, että hän on uskollinen, luja työmies, mutta, jos häntä pilkataan, niin suuttuu kovin pian ja on vaarallinen. Matti osasi viitata: Jumala, piispa ja ehtoollinen y. m., jota ymmärsin.

Nyt alkoivat häät. Ihmiset kutsuttiin kausakoulun saliin. Niitä oli kovin paljon. Sitten laulettiin virsi. Pastori Immonen nousi saarnaamaan. Hän puhui Jumalan sanaa kuulijoille. Kun puhe loppui veisattiin taas virsi. Sitten tulivat Heikki ja Anna esiin ja minä nousin vihkimään heidät. Annalla oli uusi, musta puku ja Heikillä uudet villavaatteet, jotka Anna itse oli kutonut ja lahjoittanut häävaatteiksi Heikille. Ihmiset katselivat hartaina vihkimistä. Monet silmät täyttyivät kyynelillä, kun ajattelivat noiden 2 km:n vastaista elämää yhdessä. Ja varmaan moni rukoi sydämessään hiljaisen rukouksen, että Jumala auttaisi ja siunaisi heitä läpi elämän. Vihkimisen lopuksi laulettiin voimakkaasti ja lämpimällä sydämellemme virsi 202: 1—2 v.

»Herra, kaiken onnen lähde,

Runsas lahjain antaja,

Suuren hyvyytesi tähden

Näitäkin sä armahda,

Jotka sanas' pyhä nyt

Yhtehen on liittänyt.»

Sitten sukulaiset ja tuttavat tulivat toivottamaan onnea nuorelle parikunnalle. Lopuksi minä vielä pidin puheen kuuluville ihmisille tämän tapauksen johdosta, kehoittaen heitä rakkaudella muistamaan km.

Iluniset menivät pois. Mutta sukulaiset ja ystävät jäivät vielä koululle, sillä Heikki ja Anna tarjosivat päivällistä vierail-

leen. Istuimme pöydässä ja söimme yhdessä sulhasen ja morsiamen kanssa. Anna oli iloinen ja onnellinen. Heikki vakava ja hiljainen. Anna kertoi, että hän itse oli leiponut »piirakat», joita söimme. Ne olivat hyvin hyvät. Sitten tarjottiin mustikkasoppaa. Anna kertoi niin hauskasti, että hän viime kesänä, kun aurinko paistoi lämpöisesti ja ilma oli tyyni ja kaunis, meni metsään. Siellä hän poimi mustikoita. Hän poimi ja poimi paljon. Ja kun mustikoita tuli paljon astiaan, niin hän ajatteli: »ensi talvena, kun Heikin ja minun häät pidetään, minä näistä mustikoista keitän soppaa vieraillemme.» Ja Anna poimi marjoja, kuivasi ne. Kun sitten hääpäivä tuli, niin niistä keitettiin hyvää soppaa, jota ilolla syötiin.

Yhdessä sitten keskusteltiin Heikin ja Annan uudesta kodista Uukuniemellä, johon heidän piti seuraavana päivänä matkustaa. Silloin huomasimme olevan parasta, että neiti Saukko ja eräs toinen Annan tuttava neiti menisivät saattamaan nuorta paria Uukuniemelle. Siellä neidit järjestäisivät nuorten kotiolot hyvään alkuun. Se oli hyvä päätös, josta nuoret olivat kiitollisia.

Ilta kului hauskasti. Pian täytyi meidän lähteä junaan. Se toi minut takaisin Viipurin kautta kotiini. Hauska muisto jäi mieleeni tästä häämatkasta.

H. N.

Kuuromyکیلle läntisessä piirissä.

Täten saan ilmoittaa, että viime lokokuun 1 päivästä olen ryhtynyt hoitamaan virkaani kuuromyökkäin matkapappina läntisessä piirissä. Kuten tunnettua, kuuluu läntiseen piiriin Turun- ja Porin lääni, Vaasan lääni ja Oulun lääni. Oulun läänistä kuitenkin Kajaaninkihlakunta (s. o. Säräisniemen, Puolangon, Suomussalmen, Hyrynsalmen, Ristijärven, Paltamon, Sotkamon ja Kuhmoniemen pitäjät sekä Kajaanin kaupunki) ei kuulu läntiseen, vaan itäiseen piiriin. — Asuntoni on *Nikolainkaupungissa (Vaasassa)* ja osoitteeni siellä: *Koulukatu 50*. Sydämellisesti tervetulleita ovat kaikki kuuromykät kotiini. Kun maaseudulla asuvat kuuromykät tahtovat pappiansa luoksensa, voivat he kirjoittaa yllämainitulla osoitteella.

Sydämellisesti tervehdän täten kaikkia tuttuja ja tuntemattomia kuuromykkiä toivottaen kaikille Jumalan runsasta siunausta ja onnellista uutta vuotta.

Vaasassa 28. 12 1908.

K. A. Nyman.

Elias Lönnrotin koti.

Matkakertomus.

Sunnuntaina syysk. 27 p:nä siskoni ja minä lähdimme hevosella Sammatin kappeliin. Siellä kävimme katsomassa E. Lönnrotin syntymäkotia ympäristöineen. Se on hyvin pieni tupa. Siinä on pieni kammari, keittiö ja eteinen. Tupa on lähellä metsätietä. Sen likellä on kaksi torppaa, peltoja ja järviä. Se on kauniilla paikalla, jossa kasvaa monta suurta omenapuuta ja suuria koivuja y. m. E. Lönnrotin koti sijaitsee lähellä Valkjärven rantaa. Siis Valkjärven rannalla on ikimuistettava Paikkarin torppa. Siellä köyhässä kodissa syntyi mies, jonka nimeä ei koskaan unhoteta, niin kauan kuin Suomen kansa tässä maassa asuu. Tässä näki ensikerran päivän valon Suomen kansan runojen ja laulujen pelastaja, Suomen muinaisajan ja isänmaamme ystävä, kansan ystävä Elias Lönnrot. Tuvan sisässä on niin puhdasta. Lattia on pesty ja lakaistu puhtaaksi. Akkunalasit, vaikka ovat niin vanhat, pienet ja vahvat ovat oikein puhtaat. Tuvassa on vielä vanhoja huonekaluja ja vanhoja kirjoja; kaikki vanhuuttaan mustuneita. Tuvan pöydällä on iso nimikirja, johon täytyy kaikkein kirjoittaa nimensä, jotka pääsevät sisään katsomaan. Hauska muisto jäi meille Paikkarin torpasta. Sieltä me nimme katsomaan E. Lönnrotin hautaa Sammatin hautausmaalle, jossa hän nukkuu vaimonsa ja kolmen lapsensa kanssa samassa haudassa. Kesällä olivat kukat kauniit hänen hautansa päällä, rauta aidan ympäröiminä. Hänen kunniakseen on myöhempi polvi pystyttänyt suuren hautapatsaan hänen haudallensa Sammatissa. Siunattuna elää hän Suomen kansan sydämissä niin kauan, kuin tätä kansaa maan päällä on!

Karjalohja 21. 11 1908.

Amanda Heikkilä.

Kirje Perniöstä.

En ole ennen yhtään kirjoittanut tähän omaan lehteenne. Sentähden rohkenen kirjoittaa ensikerran nyt. Täten lähestyn Teitä ja tervehdän lämpimästi tämän kirjeen kautta tunnettuja ja tuntemattomia kuuromykkiä, sekä niitä opettajiakin, jotka tuntevat minut. Olen vielä kotona. Jaksan kuitenkin hyvin. Kiitos siitä olkoon taivaalliselle isällemme Jumalalle! Kuinka olette jaksaneet ja missä asutte? Mitä kuuluu? Täältä Perniöstä kuuluu yhtä ja toista. Kirjoitan seuraavat lauseet näin.

Perniön kirkossa kuulutettiin ensikerran ja saatiin tieto siitä, että Suomen länsipiirin kuuromykkäin matkapappi, pastori K. A. Nyman saapuisi tänne tiistaina marraskuun 24 p:nä. Kirkosta kotiin palatessaan kertoi äitini siitä minulle. Silloin tulin hyvin liikutetuksi siitä. Jumalanpalvelus meitä kuuromykkiä varten alkoi Perniön kirkossa klo 10 epp. Kokoonnuimme ensin kirkon-sakaristoon, jossa tapasimme pastori Nymania. Meitä oli 6 kuuromykkää, 5 Perniöstä ja 1 Finnbystä, 3 miestä ja 3 naista. Meidän ikämme vaihteli 18 v:destä — 36 v:teen. Meistä 1 oli liki 68 ¹/₂ vuoden vanha, Perniön Lupajan vaivaistalossa asuva »Vilhelmina Cederblom» nimeltä. Meistä 4 oli läpikäynyt viittomakoulun ja 2 puhekoulun. Sakaristosta tultiin kirkkoon. Pastori Nyman seisoi kirkon alttarin etupuolella ja piti saarnan meille sekä puheella että viittomalla. Sitten oltiin Herran Ehtoollisella. Läsnä oli vähän kuulevia ihmisiä sekä pastori E. E. Erkkilä ja lukkari Oskar Viljanen. Läsnä-olijat sanoivat, ettei ääntä kuulunut. He jäivät kuulematta. Sen jälkeen mentiin pappilaan, missä kirkkoherra, rovasti K. Troberg naineena asuu. Hän ei juuri ollut kotona, vaan hän oli paraillaan Turussa, missä pidettiin yleinen kirkolliskokous. Oltiin koossa rovastin kansliahuoneustossa. Rouva ruustinna Troberg oli hyvin ystävällinen meitä kohtaan. Herttainen. Sain kuulla, että rovastin väki on hyvin ystävällinen ja vieraanvarainen. Meille tarjottiin ensin omenia ja sitten vähän myöhemmin kahvia vehnäleipineen. Sen jälkeen Pastori Nyman pyysi meitä kirjoittamaan muistikirjaan: nimi, ammatti, syntymäaika, asuinpaikka. Niin sinne kirjoitettiin. Minkä vuoksi? Kyllä tiedän. Luulen Teidänkin tietävän. Sitten hän kertoi meille maailman vapahtajan, Jeesuksen elämänvaiheista. Hän kysyi meiltä ja me vastasimme kysymyksiin. Hän olisi voinut olla meidän joukossamme kauan, mutta ei hänellä ollut aikaa. Oli pakko matkustaa kyytihevosella Perniöstä Kiskoon samana päivänä. Pastori tuli Kemiön Dahlintehtaalta tänne. Mainitulla tehtaalla oli 8 k:mykkää koossa. Viittomakoulua läpikäyneet. Pastori Nyman on luvannut tulla tänne ehkä ensi suvella. Tuli

eron hetki klo 2 j. pp. Jätettiin hyvästit toisillemme ja kutsuimme Pastori Nymanin tervetulleeksi tänne. Jokainen meni kotiin hyvin kiitollisella ja tyytyväisellä mielellä —

Kerron Teille vähän elämän vaiheistani. Olen synsynyt täällä Perniössä rakennusmestarinpoikana 28. 11. 1890. Ei minulla ole yhtään sisaruksia eikä veljeäkään, eikä siskoakaan. Siis ainoa poika! Puolentoista vuotiaana sairastuin tulirokkoon, joka vei minulta kuulon. Kävin Turuu km. koulua vuosina 1900—08. Sain päästötodistuksen viime keväällä. Olin aikonut ruveta räätälin oppiin ehkä tänä syksynä, mutta vanhemmat eivät päästäneet. He pyysivät minua vielä jäädään kotiin ehkä jouluksi. Ei tiedetä. Jätän Herran halttuun.

Kunnioittaen
K. Lambert Sandell.

Huomatkaa!

Viime vuonna ovat monet lukijamme lähettäneet Km. lehdelle kirjoituksia ja pikku-uutisia. Olemme niistä hyvin kiitolliset. Toivomme, että tänä nyt alkavana vuotenakin monet kirjoittavat lehteen ja lähettävät *usein* pieniä uutisia, jotka koskevat km. Itse ymmärrätte kuinka hauskaa on lukea mitä km:lle kuuluu eri paikkakunnilla. — Mutta pyydämme, että jokainen kirjoittaja ilmoittaisi toimitukselle oman nimensä. Me emme painata sellaisia kirjoituksia, joitten alle ei ole nimi kirjoitettu. Jotkut km:t ovat myös lähettäneet sellaisia kirjoituksia, joita eivät itse varmaankaan ole kirjoittaneet. He ovat ottaneet toisista lehdistä, eli lainanneet kirjoista ja toisista sanomalehdistä kirjoituksia. Kyllä helposti huomaamme, mikä on lainattua ja minkä lähettäjä itse on kirjoittanut. Jos joku tahtoo lähettää Km. lehteen sellaisen kirjoituksen, joka on lainattu, eli otettu kirjoista ja toisista sanomalehdistä, niin *lähettäjän pitää ilmoittaa, mistä hän on kirjoituksen ottanut*. Esim. nykyään on meille saapunut seuraavat kirjoitukset: »Tule Jeesuksen tykö, että saisit armon», piirtänyt eräs Suomen savonmaan kuurojen joukosta; sekä »Autuaallinen tervehdys, raadollisten ravinto» niminen kirjoitus. Lähettäjät eivät ilmoita nimeänsä. Kirjoituksista huomaa, että ne ovat otetut hengellisistä sanomalehdistä. Kirjoitukset ovat kyllä sisällöltään hyvänlaisia, mutta ovat hyvin vaikeita ymmärtää. Emme siis tahdo painattaa. Olkaa hyvät, ja vast'edes ilmoittakaa kirjoittajain nimet! — Toivomme siis paljon kirjoituksia ja uutisia

lehtemme, toivomme paljon apua kuuromykiltä itseltään ja kaikilta ystäviltämme! Joskus kyllä saamme sellaisia kirjeitä y. m., joita emme voi painattaa, kun niissä on liian paljon virheitä j. n. e. Mutta onhan joukossa hyvääkin. Ylös siis yhtenä miehenä yhteiseen työhön!

Kunnioituksella
Toimitus.

Tietoja kotimaasta.

Joululehtemme. Vuonna 1898 km. kuvanveistäjä A. Tallroth toimitti ensimmäisen »Kuuromykkäin joulu» nimisen joululehden puoleksi suomen-, puoleksi ruotsinkielellä. Siitä on jo 10 v. kulunut. Vähän sitä silloin meni kaupaksi. Nyt tahdoimme taas 10 vuoden perästä painattaa joululehden. Useat km. opettajat ja ystävät, sekä km:t itsekkin lähettivät meille kirjoituksia ja kuvia. Ja sillä tavalla syntyi joululehtemme. Mutta pelkäsimme, ettei se menisi kaupaksi. Luulimme, että sitä ainoastaan muutammat ihmiset ostaisivat. Sentähden emme voineet painattaa enemmän, kuin 1,600 kpl. Mutta erehdyimme. Km:t rupesivat innokkaasti hankkimaan tilauksia lehdellä ja myymään sitä. 1,600 kpl. ei riittänyt, vaan lehdet loppuivat. Kaikki tilaajat eivät saaneet sitä. Moni jäi ilman lehteä. Se oli ikävää. Kun lähetimme tilauslistoja ympäri maata km:lle ja ystävillemme, niin oli niihin painettu pyyntö, että *»listat lähetettäisi takaisin hyvissä ajoin, ennen joulukuun alkua.»* Mutta monet eivät sitä huomanneet vaan lähettivät tilauslistansa liian myöhällä. Jos olisimme saaneet ne joulukuun alussa, niin olisimme ymmärtäneet painattaa enemmän lehtiä. Mutta se oli sitten myöhäistä.

Olemme hyvin iloisia, että lehti meni hyvin kaupaksi. Ihmettellemme, että moni km. oli koennut hyvin paljon tilaajia. Kaikki olivat innostuneet. Antti Jokelainen Helsingissä esim. keräsi 78 tilaajaa; Hannes Ylén Turussa 65; Aatami Hiltunen Pieksämäellä 29; Eino Karilas Helsingissä 33; Eemil Kuukkanen Jyväskylässä 24; Antti Hyvärinen Varkaudessa 21; Emilia Strunck Kuopiossa 33; Alma Valjus Viipurissa 20; Juho Vauhkonen Rantasalmessa 27; Anna Puttila Iitissä 22, j. n. e. Kiitos vaan kaikille avustannel! Te saitte leviämään 1,600 joululehteä. *Mutta koettakaa, hyvät ystävät, saada yhtiä monta tilaajaa myös »Kuuromykkäinlehdelle vuodeksi 1909!* Koettakaa ponnistaa. Menkää kaikkien luo, jotka ostivat joululehden ja sanokaa: *»olkaa hyvät, tilatkaa Km. lehti tänä vuodeksi. Se maksaa 1 mk. 50 p., ilmestyy ker-*

ran kuukaudessa. Siinä on joskus kuviakin! Ruvetkaa siis lehtemme asiamiehiksi. Me lähetämme teille sitten lehdet ja te jaatte tilaajille. Jos saatte 10 tilaajaa, niin saatte 1 lehden ilmaiseksi itsellenne. Näyttäkää lehteä tuttavillenne. Puhukaa siitä heille!

Turusta kirjoitetaan meille, että km. miesten voimisteluseuraa johtaa voimistelunopettaja herra Aug. Blomberg. Seurassa on 19 miestä. Harjoituksia pidetään 1 kerta viikossa suomalaisen lyseon voimistelusalissa. — Km. naisten voimistelua johtaa opettajatar neiti Sofia Lindroos. Seurassa on 12 naista, harjoituksia 1 kerta viikossa ja ne pidetään km. yhdistyksen huoneustossa. Kumpainenkin voimisteluseura on pitänyt oman iltamansa, joissa on pidetty puheita, leikitty ja näytetty kuvaelmia y. m. Iltamilla on koottu rahaa, jolla voimistelijat ostavat voimisteluesineitä ja kilpailuissa annettavia palkinto-mitaleja, Toivotamme jatkuvaa, kestäväää intoa voimisteluun, niin että siitä olisi sekä hyötyä km:n terveydelle, että huvia heidän mielelleen!

Kurikan km. koulusta päästettiin viime kevännä pois 4 oppilasta: Svante Pohjoismäki Virroilta, Maria Kärkkäinen Sor-tavalasta, Liisa Rajala Ylistarosta; Kalle Lahdentaka Luopioisista. Viime syksynä otettiin 5 uutta oppilasta. Yhteensä on oppilaita 12 kpl.

Hopeahäitään viettivät aistivialliskoulujen tarkastaja Valter Forsius ja hänen rouvansa viime joulukuun 18 p. Helsingissä. Silloin oli 25 v. kulunt siitä kuin tarkastaja ja rouvansa vihittiin avioliittoon. Hopeahääpäivänä monet tuttavat ja ystävät kävivät onnittelemassa hopeaparikuntaa. Helsingin km. yhdistys ja aut-tajayhdistys lahjoittivat tarkastajalle muistoksi tarkastajan kipsi-sen kuvan, jonka km. kuvanveistäjä J. F. Talvia on tehnyt.

Kuolleita viime joulukuussa kuoli Mikkelin km. koulun-opettaja Eemil Pesosen ja hänen rouvansa Ebba'n pieni tytär *Astri Pesonen* 3 v. vanhana. Helsingissä kuoli km. muurari Antti Honkasen ja vaimonsa Alma, o. s. Karlson'in pieni poika *Valdemar*, 5 kk. vanhana.

Vihittyjä. Viime joulukuun 20 p. vihittiin avioliittoon Kaalamon kansakoululla Ruskealassa kuuromykät Heikki Hotta ja Anna Mononen kumpikin Jyväskylän km. koulun entisiä oppi-laita. Joulukuun 26 p. vihittiin Kirkkonummella km. palvelija Petter Edv. Lindroos Porvoon ruotsalaisen km. koulun ent. oppi-las, sekä kuuleva palvelijatar Alma Långfors. Kumpaisenkin parikunnan vihki pastori H. Nyberg Helsingistä.

Joulujuhlia. *Lappeenrannan* kristillinen nuorten naisten ja miesten yhdistys piti joulujuhlan *Lrannan* kuuromykillä viime jouluk. 20 p. *Lahden* ja ympäristön km:t kokoontuivat joulujuhlaan joulukuun 27 p:nä *Lahteen*, *Heinosen* rukoushuoneeseen. Noin 23 km. oli saapunut. Suuri joulukuusi oli kauniiksi puettu ja sen ympärillä istuttiin, leikittiin ja iloittiin. Puheita pitivät neiti *Hulda Hakala*, hra *J. Sundberg* ja pastori *Nyberg*, joka puhui joulun merkityksestä. Teetä juotiin ja omenia syötiin. Hauska muisto jäi km:n mieliin tästä tilaisuudesta. Pääsiäisen aikaan ehkä kokoonnutaan taas *Lahdessa*.

Jouluaatto-iltana kokoontuivat *Helsingin* kodittomat km:t yhdistykselle yhteistä joulua pitämään. Joulukuusi valaisi huonetta. Sen ympärillä keskusteltiin ja leikittiin. Yhdessä juotiin teetä ja syötiin makeisia. Pitkän pöydän ympärillä syötiin joulullallinen: kinkkua, puuroa ja torttuja. Pastori *Nyberg* rouvineen oli koko illan mukana. Rukouksella ja kiitoksella lopetettiin rauhallinen joulunviettomme kl. 11 illalla. — Illan kuluessa pukivat km. tytöt pienen joulukuusen kynttilöillä, makeisilla y. m. Pastori *N.* ja 4 km. veivät sen pienen kuusen sairaalle km. tytölle *Ingrid Sillfors'ille*, joka jo monta vuotta on ollut kovin kipeä. Hyvin ihastui ja hämmästyi sairas kun näki kauniin joulukuusen edessään. — Paras ilo on valmistaa iloa toisille!

Toisena joulupäivänä kutsuivat herra ja rouva *Salovaara Kotkan* km:t kotiinsa joulua viettämään. Joulukuusen ympärillä teetä juoden ja keskustellen kului ilta hauskesti kauniissa, hyvässä kodissa. Samoin toisena joulupäivänä kutsui pastori ja rouva *Soriola Forssan* ja ympäristön km:t luokseen joulua viettämään. Tässä seurassa oli myös km:n ystävä, neiti *A. Soriola Lappeenrannasta* läsnä. Hän osasi puhuakin km:n kanssa. Hauskasti kului sekini ilta. Pastori *Soriola* on vast'edeskin luvannut kutsua km. kotiinsa.

Keskiviikkona joulukuun 30 p. oli *Vaasan* kuuromykillä hauska joulujuhla yhdistyksen huoneustossa *Palosaarella*. Juhla alkoi kello 5 i. p. Kaksi kauniisti koristettua joulukuusta kynttilöineen valaisi salia. Auttajayhdistyksen puheenjohtaja pastori *Ahlström* piti aluksi rukouksen ja kauniin alkupuheen, jotka pastori *Nyman* tulkitsi viittomakielelle. Sen jälkeen pastori *Nyman* puhui ja viittoi ihmeellisestä Vapahtajastamme, jonka syntymän muistoa jouluna vietämme. Kuuromykkäin liitosta kertoi *Anders Håkans* (kuuromykkä) kehoittaen läsnäolevia liittymään siihen jäseniksi. 31 uutta jäsentä kirjoitettiin tilaisuudessa kuuromykkäin liittoon. *Nikolai Söyring* (kuuromykkä) kiitti lyhyessä puheessa Auttajayhdistyksen johtokuntaa ja kaikkia, jotka olivat juhlan toimeenpanemisessa avustaneet.

Monenlasiia virvokkeita tarjottiin ja olivatpa kuuromykkäin ystävät hankkineet suuren joukon joululahjojakin, joita jaettiin kaikille kuuromykille.

Juhlaan oli saapunut myös nseita kuuromykkiä maaseudulta. Yhteensä oli juhlassa 45 kuuromykkää. Myöskin suuri joukko kuulevia kuuromykkäin omaisia ja ystäviä oli saapuville. Kello 10 tienoissa illalla lähdettiin kiitollisin mielin kotiin hauskasta ja virkistävästä juhlasta.

Sydämellisesti kiitollisia ovat varmasti kaikki juhlassa olleet kuuromykät juhlan puuhaajille.

Vaasasta. Ompeluseura perustettiin Vaasan kuuromykkäin kesken viime lokakuun 24 p. Seura on kokoontunut joka toinen lauantai.

Erittäin hauskan *iltaman* pitivät Vaasan suomalaisen tyttökoulun oppilaat kuuromykille lokakuun 31 p. Ohjelmassa oli 2 kaunista kuvaelmaa ja esitelmä, näytettiin opettavaisia varjokuvia, tarjottiin virvokkeita ja lopuksi leikittiin. Iltaman puuhaajille kuuromäkkäin puolesta sydämellinen kiitos, vaikkakin myöhään.

Sorvari M. Ingman Vaasasta on nykyään juoppoparannuslaitos »Turvassa» Yläneen pitäjässä. Toivomme Ingmanin siellä Jumalan avulla parantuvan raittiiksi mieheksi.

Toisena joulupäivänä vihittiin Vaasassa nahkuri Gustaf Edvard Forsström ja neiti Greeta Koskinen.

Läntisen piirin matkapappi K. A. Nyman matkustaa *tammikuussa* seuraavissa paikoissa: 10 p. Vöyriissä, 12 p. Oravaisissa, 14 p. Uudessa Kaarlebyyssä, 16 p. Ähtävällä, 18 p. Kruunupyyssä, 19 ja 20 p. Kokkolassa, 21 p. Kälviällä, 23 p. Kannuksessa, 25 p. Ylivieskassa, 27 p. Oulaisissa, 29 p. Limingossa, 30 p. Tyrnävällä; *helmikuussa*: 1 p. Mukoksella, 3 p. Utajärvellä, 6 ja 7 p. Oulussa.

Km. tyttö Anna Gustafsson, joka viime kevännä pääsi pois Mikkelin km. koulusta palvelee nykyään Finnbyn kappelissa Förbyn kartanossa, merikapteeni Forsström'in luona.

Tilankauppa. Km. Matti Savisaari Alavuudelta on ostanut entisen torppansa lohkotilaksi (oma talo). Hän aikoo ottaa lainan »tilattoman väestön rahastosta». Talo maksoi 1,050 mk. On hauska nähdä, että km:t rupeavat maata viljelemään, eivätkä niin paljon pyri kaupunkeihin. Seurattava esimerkki!

Alavuuden km. yhdistyksen kokous oli 1:nä adventtisunnuntaina km. Maria Viinikan kodissa. Sinne tuli vain noin 10 km. Huono keli esti useampia tulemasta. Siellä otettiin ystävällisesti vastaan, tarjottiin kahvia ja hieno päivällinen. Päivän

tekstinselityksen piti viittomalla Sofia S., joka myös viittasi Kuuromykkäinlehdessä »Helsinkiin» nimisen kappaleen. Sitten kerättiin »Kuuromykkäin Joulun» tilaajia ja tuli niitä 12. Seuraava kokous oli Rajaaholla jouluk. 27 p:nä.

Huom.! Tilan puutteen tähden on muutamia uutisia täyty-
nyt jättää ensi numeroon!

Syntynyt:

Poika Pornaisissa 29/11 1908, nimi: Eugen Ailo Valdemar.
Eelin ja Eemil Raitio.

Kihloissa:

**Vendla Henriksson
Akseli Aarnio.**

Turku

19. 12. 1908

Kisko

Tilaus-ilmoitus.

KUUROMYKKÄIN LEHTI

ilmestyy vuonna 1909 kuten ennenkin joka kuun alussa. Tilaus-hinta on 1 markka 50 penniä vuosikerralta. Tämän summan voi myös postimerkeissä (mieluummin 10 pennin postimerkeissä) lähettää toimitukselle. Tilauksia voi tehdä maan kaikissa postikontto-reissakin.

Lehden, jonka julkaisee Suomen kuuromykkäinliitto, tarkoituksena on tarjota maan suomea puhuville kuuromyksille sivistävää, hyödyllistä ja huvittavaa lukemista sisällöltään uskonnollista ja muunkinlaista, kuulumisia kotimaisista ja ulkomaisista kuuromykkäkouluista, uutisia, tiedonantoja, ilmoituksia j. n. e.

Jotta lehti tulisi yhdistäväksi siteeksi maan suomalaisten kuuromykkien kesken, on välttämätöntä, että nämät avustavat lehteä. Pyydämme sentähden ja toivomme, että kuuromykät lehden toimitukselle lähettävät tietoja itsestään ja muista kuuromyksistä, työstä, jolla he itsensä elättävät, harrastuksista, jotka heitä innostavat j. n. e. Kuuromykkäin opettajia, vanhempia ja holhoojia kehoitamme kaikin voimin kannattamaan tätä yritystä.

Kuuromykkäin lehdelle antavat ensi vuonna apuaan samat km. opettajat ja ystävät kuin ennenkin. Suomen kuuromykkäinliitolta toimekseen saanut:

J. Sundberg,
Vastaava toimittaja.

Huugo Nyberg.